

T.B.M.M.
CUMHURİYET HALK PARTİSİ
Grup Başkanlığı

Tarih : 17.10.2022
Sayı : 2371

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

25/10/1984 tarih ve 3065 Sayılı Katma Değer Vergisi Kanununda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Teklifim ekte gerekçesi ile birlikte sunulmuştur. Gereğini saygılarımla arz ederim.

Ünal DEMİRTAŞ

Zonguldak Milletvekili

TBMM BAŞKANLIĞI		
Tali Komisyon		
Esas Komisyon	Plan ve Bütçe	
Tarih:	17 Ekim 2022	Esas No: 2/4667

T B M M KANUNLAR ve KARARLAR BSK.LİGİ
17. Ekim 2022
Numara:

T B M M GENEL EVRAK
17 Ekim 2022
No: 1095567

GENEL GEREKÇE

Ülkemizde hangi mal ve hizmetten, ne oranda Katma Değer Vergisi alınacağı, 30.12.2007 tarih ve 2007/13033 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ile belirlenmiştir. Zaman içerisinde bu kararda, Bakanlar Kurulu ve Cumhurbaşkanlığı Kararları ile değişiklikler yapılmış, bazı mal ve hizmetlerdeki KDV oranları bu karara ek olarak yayımlanan listelerle tespit edilmiştir.

Bugün ülkemizdeki, vergilendirme sistemi, en fazla dar gelirli ve yoksul kesimi etkilemektedir. Çünkü ülkemizde 2018 yılında başlayan ekonomik kriz, yine 2018 yılında kabul edilen “Cumhurbaşkanlığı Hükümet Sistemi” yani “Tek Adam” rejimine geçilmesi ile bugün ekonomik buhrana dönüşmüş durumdadır. Türkiye bugün, cari açığı artan, iç ve dış borcu gittikçe yükselen, gelir adaletsizliği derinleşen, milli para primi giderek değer kaybeden, ekonomik ve sosyal dengelerin alt üst olduğu, ağır ekonomik sorunları olan bir ülke haline gelmiştir.

Ülkemizde var olan bu ekonomik kriz ile vergilendirme sistemindeki adaletsizlik birleştiğinde, özellikle dar gelirli ve yoksul vatandaşlarımız barınma, gıda ve ısınma gibi temel ihtiyaçlarını karşılayamaz hale gelmiştir. Derin bir yoksulluğa sürüklenen bu kesimin, en önemli sorunlarından biri de ısınmadır. Kış mevsiminin yaklaştığı bugünlerde, vatandaşlarımız, ağır kış şartlarında ısınma ihtiyaçlarını nasıl karşılayacağını düşünmektedir.

Türkiye, zengin yeraltı madenlerine sahip olan dünyadaki sayılı ülkelerden biridir. Bu madenler arasında yer alan kömür de önemli bir enerji kaynaklarından biridir. Özellikle Zonguldak'taki zengin taşkömürü havzası, Türkiye'nin enerji alanındaki ihtiyacının büyük bir bölümünü karşılayabilecek büyüklükte bir havzadır. Ancak buna rağmen Türkiye, kömür ithal etmekte, ithal edilen bu kömür de, demir-çelik sektörü, elektrik santralleri ve konutlarda yakacak olmak üzere çeşitli alanlarda kullanılmaktadır. Rusya'nın Ukrayna'yı işgali sonrasında, Rusya'nın uyguladığı doğalgaz kesintileri nedeniyle dünyada pek çok ülkede kömür kullanımı artmıştır. Bu durum da Güney Afrika, Malezya gibi ülkelere ithal edilen 2.sınıf kalitede olan kömür fiyatlarını ton başına 200-250 dolar bandına, Güney Amerika, Rusya gibi ülkelere gelen 1.sınıf kömürün fiyatını ise ton başına 350-400 dolar bandına yükseltmiştir. Ülkemizdeki yanlış enerji politikaları sonucunda, elektrik, doğalgaz ve kömür fiyatlarındaki fahiş artışları, nedeniyle vatandaşlarımız kışta üşüyecektir.

Özellikle köy ve ilçelerde, doğalgazın bağlanmadığı yerlerde ve şehirde yaşayan ve doğalgaz olup da ekonomik imkanlar nedeni ile evlerine ve iş yerlerine doğalgaz bağlatamayan vatandaşlarımız, konutlarda ısınma için “kömür, odun, pelet” gibi “katı yakacaklar” kullanmaktadır. Bunun yanında, son bir yılda doğalgaza %164,25, elektriğe %148,5 oranında gelen zamlar nedeniyle çok sayıda vatandaşımız da yeniden kömür sobasına dönmüştür. Ancak kömür ve odun fiyatları da cep yakmaktadır. Üstelik vatandaşın temel ihtiyaçlarından biri olan kömür, odun gibi yakacakların Katma Değer Vergisi oranı %18'dir. Türkiye Taşkömürü Kurumu tarafından 30.09.2022 tarihinden itibaren geçerli olmak üzere, evlerde yakacak olarak kullanılabilen kömürün, kurumdan çıkış fiyatı, ton başına 6 bin ile 8 bin TL arasındadır. Bununla birlikte, piyasada yerli kömür tedarik sorunu yaşanmaktadır. Taş kömürünün Türkiye'deki tek ve en büyük havzasının olduğu Zonguldak'ta bile, vatandaşlarımız kömür alabilmek için sıraya girmekte, 1 ton kömür için aylarca beklemek zorunda kalmaktadır. Bu nedenle, serbest piyasada 1 ton yerli taşkömürün KDV dahil fiyatı 8-9 binlere çıkmaktadır. Türkiye Kömür İşletmeleri Kurumu'nun 2022 yılı Ekim ayı itibari ile açıkladığı, taş kömürüne

göre kalorisi daha düşük olan 1 ton linyit kömürün kurumdan çıkış fiyatı 2 bin- 2 bin 500 TL arasındadır. Bu durumda serbest piyasada linyit kömürünün ton başına fiyatı da 4 bin- 4 bin 500 TL'ye kadar çıkmaktadır. Yine evlerde yakacak olarak kullanılan 1 ton odunun fiyatı KDV dahil fiyatı 3000 TL, sıkıştırılmış, talaş ve fındık kabukları gibi doğal ürün ile atıklardan elde edilen bir yakıt olan peletin 1 tonu ise %18 KDV dahil 8000-10.000 TL arasındadır. Bunun yanında, yine tedarik sorununun yaşandığı ithal kömürün de ton başına satış fiyatı 350-400 dolar bandındadır. Kanun teklifinin verdiği gün itibariyle 18.60 olan dolar kuru üzerinden, ithal kömürün ton başına geliş fiyatı 7 bin 500 liraya kadar çıkmakta, satış fiyatı da 9 bin lirayı bulmaktadır.

Kış mevsiminin üşümeden geçirmek isteyen bir ailenin ortalama 3 ton kömür ve 2 ton da odun yakmak zorunda olduğunu düşünülecek olursak, bir ailenin ısınma gideri en az 27.0000 TL'dir. Üstelik buna bir de odun ya da kömürün nakliyesi için alınacak ücretler de eklendiğinde, bir ailenin ısınma gideri yaklaşık 30.000 TL'yi bulmaktadır.

Ülkemizde, genelde asgari ücretli, emekli, çiftçi ve günlük yevmiye ile çalışan mevsimlik işçiler gibi açlık sınırının altında geliri olan, dar gelirli kesimler, evlerinde yakacak olarak kömür ve odunu kullanmaktadır. Dolayısıyla "kömür, odun, pelet" gibi doğalgaz ve elektriğe nazaran, görece daha ucuz olan katı yakıt fiyatlarındaki fahiş fiyat artışları, en alt gelir grubunda olan ve derin yoksulluk içinde olan kesimler üzerinde daha yıkıcı bir etki bırakmaktadır. TÜİK'in, 12 Mayıs 2022 tarihli "İstatistiklerle Aile, 2021" verilerine göre Türkiye'de 25 milyon 329 bin 833 hane bulunmaktadır. Enerji Piyasası Düzenleme Kurumu'nun, 2022 tarihinde yayımladığı "2021 Yılı Doğal Gaz Piyasası Sektör Raporu" na göre; ülkemizde 667 bin 953'ü serbest tüketici, 17 milyon 885 bin 750'si abone olmak üzere toplam 18 milyon 553 bin 703 doğalgaz aboneliği vardır. Ülkemizdeki hane sayısı, içinde iş yerlerinin de olduğu toplam doğalgaz abone sayıları göz önüne alındığında, en az 30 milyon kişi, evlerinde yakacak olarak "kömür, odun, pelet" gibi katı yakıtları kullanmaktadır. Eğer kömür fiyatlarındaki fahiş fiyat artışları karşısında önlem alınmadığı taktirde, önümüzdeki kış 30 milyon vatandaşımız, bu kışı üşüyerek geçirecektir.

Şöyle ki;

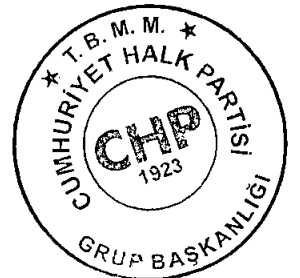
2022 yılı Temmuz ayı itibariyle 5 bin 500 TL olan asgari ücret alan bir çalışanın, kira, gıda gibi diğer temel ihtiyaçlarını hiç karşılamadan, hiçbir faturasını ödemediği sadece kömür ve odunla ısınabilmek için gereken 30.000 TL'yi ödeyebilmesi için 5,5 ay çalışması gerekmektedir. En düşük işçi emeklisi maaşı alan bir emeklinin, kış aylarında ısınabilecek kadar kömür ve odun almak için 3 bin 500 liralık emekli maaşını, başka hiçbir harcama yapmaksızın 8.5 ay boyunca biriktirirse ancak yakıt parasını karşılayabilmektedir. En düşük emekli memur maaşı olan 5 bin 326 TL alan bir emekli ise yine asgari ücretli gibi 5.5 ay boyunca hiçbir harcama yapmazsa ancak ısınma giderini karşılayabilmekte, en düşük Bağ-Kur emeklisi ise aldığı 4 bin liralık emekli aylığını 7 ay boyunca biriktirirse ancak ısınma giderini karşılayabilmektedir. Üstelik, evlerinde yaşlısı, hastası, çocuğu olan vatandaşlarımızın, ya da kış şartlarının çok daha uzun sürdüğü yerlerde yaşayan vatandaşlarımızın ısınma giderleri 45 – 50 binleri bulmaktadır. Kömür fiyatlarındaki bu fahiş artışlar nedeniyle, dar gelirli vatandaşlarımız için ısınmak adeta lüks hale gelmiştir. Önceden tonla odun, kömür alan vatandaşlarımız, bu fahiş artışlar sonrasında, odun ve kömürü artık tonla değil torba almak zorunda kalacaktır.

Bunun yanında, 3 Ekim 2022 tarihinde TÜİK tarafından açıklanan makyajlı verilere göre bile enflasyon yüzde 83,45, Yurt İçi Üretici Fiyat Endeksi (Yİ-ÜFE) yıllık %151,50 olmuş, TÜİK bile enflasyonun üç haneli rakamlara doğru hızla ilerlemesini saklayamaz olmuştur. ENAG tarafından yapılan açıklamaya göre ise gerçek enflasyon yüzde 186,47 olarak açıklanmıştır.

Tüm bu verilerden de ortaya çıkacağı gibi gıda, barınma, ısınma gibi temel ihtiyaçlarını karşılayamayan ve derin bir yoksulluğa sürüklenen vatandaşlarımızı çok zor bir kış beklemektedir.

Yukarıda detaylı olarak açıklandığı üzere, yaklaşan kış mevsimi göz önüne alındığında özellikle dar gelirli vatandaşlarımızın, evlerinde yakacak olarak kullandığı “kömür, odun, peletin” %18’lik KDV oranının, %1’e indirilmesi ile,21.yüzyılda temel haklar arasında sayılan ısınma hakkının karşılanabilmesi amaçlanmıştır.

3065 SAYILI KATMA DEĞER VERGİSİ KANUNDA DEĞİŞİKLİK YAPILMASI HAKKINDA KANUN TEKLİFİ

MADDE 1 – 3065 Sayılı Katma Değer Vergisi Kanununun 28’inci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“Madde 28 – Katma değer vergisi oranı, konutlarda yakacak olarak kullanılan kömür, odun ve pelet için %1, diğer vergiye tabii her bir işlem için % 10’dur. Cumhurbaşkanı bu oranı, dört katına kadar artırmaya, % 1 'e kadar indirmeye, bu oranlar dahilinde muhtelif mal ve hizmetler ile bazı malların perakende safhası ve inşaatın yapıldığı arsanın veya konutun vergi değeri ve bulunduğu yeri esas alarak konut teslimleri için farklı vergi oranları tespit etmeye yetkilidir.”

MADDE 2 – Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 3 – Bu Kanun hükümleri Cumhurbaşkanı tarafından yürütülür.

MADDE GEREKÇELERİ

MADDE 1 – İlgili Kanun değişikliği ile kış mevsiminin de yaklaşmakta olduğu bu dönemde, 21.yüzyılda, temel hak olarak tanımlanan ısınma hakkında vatandaşlarımızın kesintisiz bir şekilde yararlanmaları amaçlanmıştır.

MADDE 2 - Yürürlük maddesidir.

MADDE 3 – Yürütme maddesidir.

